

Til Kultur- og likestillingsdepartementet
Mail: postmottak@kud.dep.no

Saksbehandler: Janne Skei
Oslo, den 30. mai 2024

SAFO er en paraplyorganisasjon for Norges Handikapforbund (NHF), Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU), Norges Handikapforbunds Ungdom (NHFU) og Foreningen Norges Døvblinde (FNDB).

Vår felles visjon er likeverd og likestilling for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Organisasjonene samarbeider om å gjøre FN-konvensjonen om rettighetene for mennesker med nedsatt funksjonsevne til en realitet i Norge.

Høringsuttalelse – Ekspertutvalgets utredning Inkorporering av CRPD i Menneskerettsloven

SAFOs innspill oppsummert:

Menneskerettskonvensjonen for funksjonshindredes rettigheter CRPD må inkorporeres i Menneskerettsloven.

- *Tolkningserklæringene må ikke lovfestes.*
- *Menneskerettskonvensjonen for funksjonshindredes rettigheter vil ikke gi nye lovfestede rettigheter til funksjonshindrede, men bidra til kommunal praksis mer i pakt med allerede lovfestede rettigheter.*

Generelle kommentarer

Menneskerettskonvensjonen for funksjonshindredes rettigheter CRPD må inkorporeres i Menneskerettsloven.

CRPD må inkorporeres i menneskerettsloven. CRPD er i dag den eneste av FNs kjernekonvensjoner som Norge har ratifisert og som omhandler minoritetsgrupper, hvor konvensjonen ikke er tatt inn i norsk lov. Både kvinnekonvensjonen og barnekonvensjonen er inkludert i Menneskerettsloven sammen med konvensjonene for sivile og politiske rettigheter og økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter. I Hurdalsplattformen har Regjeringen sagt at de ønsker å inkludere ILO-konvensjonen i Menneskerettsloven, mens CRPD henvises til lov uten forrang ved motstrid. **Dette sender signaler om at funksjonshindredes menneskerettigheter ikke er like mye verdt som andres.**

Funksjonshindrede stigmatiseres, trakasseres og diskrimineres. Vi utelates i offentlige utredninger, meldinger og andre politiske dokumenter og er underrepresenterte i folkevalgte organ. Sakene og stemmene overdøves av langt mer ressurssterke grupper med mer penger og makt.

Funksjonshindrede segregeres i skolen, ekskluderes i arbeidslivet, og utestenges fra en rekke tilbud og samfunnsarenaer på grunn av manglende tilrettelegging og universell utforming. Kvalitetsmessig gode tjenester av tilstrekkelig omfang for å kunne leve et likestilt liv raderes ut av offentlige budsjetter med det resultatet at funksjonshindrede stenges inne i institusjonaliserte boliger eller egne hjem. Norge holder fanen høyt når det gjelder menneskerettigheter i internasjonal sammenheng. Allikevel fremmer mange av de samme aktørene som fokuserer menneskerettigheter for andre, en rekke argumenter mot å sikre funksjonshindredes menneskerettigheter i norsk lovverk.

SAFO støtter utvalgets flertall som mener at CRPD må inkorporeres i menneskerettsloven. Hovedargumentet for flertallet er «den signalverdien om politisk og rettslig status for konvensjonen som dette vil gi». SAFO støtter dette synspunktet fullt ut. Vi er også enige med flertallet i at FNs kjernekonvensjoner må behandles likt i norsk rett, og at det med utgangspunkt i begrunnelsene som ble gitt for å inkorporere kvinnekonvensjonen og barnekonvensjonen, er vanskelig å begrunne en evt. manglende inkorporering av CRPD i menneskerettsloven.

- ***Menneskerettskonvensjonen for funksjonshindredes rettigheter må inkorporeres i menneskerettsloven***

Tolkningserklæringene – må ikke lovfestes

Norges tolkningserklæringer er ment å klargjøre den norske statens forståelse av innholdet i artiklene 12, 14 og 25. Norges forpliktelser etter CRPD gjelder innholdet i konvensjonen til enhver tid. Signalet fra lovgiver ved inkorporering av CRPD må være entydig om at forpliktelsene i CRPD, slik de til enhver tid fastlegges i henhold til folkerettslig metode for traktatolking, skal gi føring i videre retts- og praksisutvikling. En lovfesting av tolkningserklæringene gjør en omstridt tolkning av konvensjonen til norsk lov.

- ***Tolkningserklæringene må ikke lovfestes.***

Lovfesting av CRPD i Menneskerettsloven og kommunalt selvstyre

I kommunesektoren er man bekymret for at lovfesting av CRPD vil gi nye rettigheter til funksjonshindrede og undergrave det kommunale selvstyret. Funksjonshindredenes problem er ikke et mangelfullt lovverk, men at kommunal praksis ikke følger lovverket. I alt for stor grad benyttes kommunalt selvstyre som begrunnelse for minimumsforpliktelser som bidrar til lovbrudd og mangelfull oppfølging av funksjonshindredenes menneskerettigheter.

Utvalgets flertall understreker at lovfesting av CRPD i Menneskerettsloven **ikke** vil innebære flere rettigheter til kommunale tjenester, men gjøre det tydeligere at konvensjonen forplikter også kommuner, og i større grad synliggjøre funksjonshindredenes menneskerettigheter. Dette mener vi, vil bidra til praksis mer i pakt med allerede eksisterende lovgivning.

- ***Menneskerettskonvensjonen for funksjonshindredenes rettigheter vil ikke gi nye lovfestede rettigheter til funksjonshindrede, men bidra til kommunal praksis mer i pakt med allerede lovfestede rettigheter.***

SAFO støtter høringsuttalelsene til NHF, NHFU og NFU

I tillegg til ovenfor stående kommentarer støtter SAFO høringsuttalelsene til Norges Handikapforbund (NHF), Norges Handikapforbunds Ungdom (NHFU) og Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU).

Med vennlig hilsen

Samarbeidsforumet av funksjonshemmedes organisasjoner - SAFO

Tom Tvedt
Styreleder

Norges
Handikapforbund

Norsk Forbund for
Utviklingshemmede

Janne Skei
Daglig leder

